

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár : egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyedévre 1 frt. — Hirdetések ára : 4 hasábos petsor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lap szerkesztőségéhez (IV. Lövész-utca 13. sz.) kérjük küldeni.

Budapest, 1885.

16. szám.

Április 16.

A divatos kórság orvossága.

Azt mondják, a világ mindig olyan volt, mint a milyen most.

Meglehet. Legalább vitatkozni nem akarunk a fölött, hogy azelőtt, az ugynevezett »régi jó időkben« mi volt több, a becsületes vagy a gonosz ember?

De amnyit bárki is megenged, és legyen még oly nagyon szerelmes ebbe a mi korunkba, hogy a szenvedélyek áldozatai napról-napra szaporodnak.

Elmult a böjti prédikációk ideje és beköszöntött a vig »Alleluja«-val a kedves tavaszi évad.

Mindenütt új élet, mindenütt új remény. Csak a mi társadalmunkba nem akar új élet jönni, csak ennek képe nem nyújt új reményt. Ugy vagyunk, mintha téli álmát csak egyre folytatná az emberi társadalom — mélyen — hosszan. — — —

Itt-ott felezikázik sötét éjjel a villám — kísérteties fénye néhány új áldozatot mutat. S egyre sűrűbb ez a szomorú látvány, egyre gyakoribb.

Itt rablógylkosság, ott öngylkosság, itt sikkasztás, ott lopás, itt az anya megöli gyermekeit, ott a gyermekek megölik anyjukat, apjukat . . . se vége se hossza a rémséges dolgoknak, mindig új, mindig régi a hír — mindinkább összehalmozódik a salak — egyre feltoronyosul a piszkos hab.

S a sok baj sok panaszt előidéz. S a sok panasz sok orvost felidéz. Van elég kuruzsló, ki a beteg társadalom egészségét vissza akarja állítani.

Egyiknek a szere hiányosabb, fogyatékosabb a másikénál.

Isten ments, hogy elzárkoznánk ezen élet bajai elől. Közöttük élünk, érezzük sulyokat mi is.

Tudjuk, hogy a megélhetés kérdése egyre nehezebb lesz. Tudjuk, hogy a létért való küzdelem egyre több fáradságba és erőmegfeszítésbe kerül. Tudjuk, hogy az igények és szerzemények közötti egyensúly a legtöbb esetben már régen meg van zavarva. Mind ezt és még sok mást, miket ilyenkor hangoztatnak, tudjuk.

De az Isten szerelméért! szükséges-e, hogy az anyagi nyomor az erkölesi sülyedtséggel járjon? Oly elválaszthatatlan társa volna-e a bűn az inségnek?

Nem tagadjuk, hogy a nyomor és az inség több küzdelmet, több nehézséget okoz; de azt tagadjuk, hogy a nyomor és az inség lehetetlenné tenné az erkölesi életet.

Aki akar jó, erkölesös és becsületes maradni, azt sem a nyomor, sem az inség le nem tántorítja a jó útról. Gyöngeségét, gyarlóságát persze erősíteni, támogatni kell.

És ezzel eljutottunk volna oda, hová az emberiségnek el kell jutni, ha nem akar elpusztulni. Értjük az igazi, benső, szívbéli vallásosságot.

Mert a legnagyobb inség, a végső nyomor közepette nem csak vigasztaló, bátorító angyal gyanánt hat az igazi vallásosság, de mint az isteni igazságosság angyala ott örködik, nehogy a szenvedélyek sötét hatalmai prédául ejtsék a szegény emberi szívet.

Aki hisz, igazán, élénken és élően hisz, hogy van egy Isten, hogy van egy örök, csalhatatlan bíró, ki minden jót megjutalmaz, de minden rosszat kérlelhetetlenül meg is büntet, az önmagát, egyetlen lelkét ezen legszigorúbb bíró kezébe könnyelműen és frívolisan át nem szolgáltatja, az nem lesz csaló, sikkasztó stb . . .

Aki élő hittel eltelve, a mennyre néz, imádkozik, fohászkodik, bízik és remél, és ennek a legjobb atyának

legbőlesebb gondviselésének karjaiba teljesen és feltétlenül veti magát, az nem lesz gyilkos sem önmagán, sem másokon.

Szóval, jó és szép minden hasznos eszköz — de mindennek az igazi, a viharok közepett is érvényesülő erőt csak az igazi, benső, szívbéli vallásosság ad.

Ennek gondos és szorgos ápolása kell hogy minden lelkipásztor, minden szülő, nevelő, tanító legfőbb gondja legyen, mindenkinek, ki az emberiség sorsát szívében hordja.

Dr. — an —

Bú és vigasz.

Pape Samu költeménye. *)

Ah legszentebb örömközé is
Keserőség, fájdalom vegyül.
S nincs a földnek oly gyönyör-rózsája,
Melyet gondtövis nem vesz körül.

Hogyha messze ábrándképeinknek
A való letépi fátyolát,
Álmainkból mily kevés az, amit
Szemünk félig teljesülve lát.

Boldog, aki vágyait, reményit
Korlátozni tudja okosan,
És a boldogabb örök hazára
Irányozza alázatosan!

Szulik József.

Jeanne Hachette.

(Történeti beszély.)

(Folytatás.)

A burgundok kacagtak, midőn az asszonysereget meglátták a bástyákon: de ezen szoknyás és fátyolos hadnak akadt elég tennivalója. A vetőfegyverekből, melyeket az ellenség a bástyákra szórt, kiválogatták, melyeket még használni lehetett, köveket hordtak össze, a sebesülteket kivezették a tolongásból, bekötözék sebeiket, ételt és italt hoztak a harcosok számára: sőt nem is törődve a körülöttük fűtyülő nyilak záporával, a mellvédig hatoltak előre, hogy forró folyadékokkal telt fazekak tartalmával köszöntsék a felkapaszkodókat.

Óra, óra után telt el anélkül, hogy a harc dűhe csillapult volna, ellenkezőleg a nap hevével növekedett mindkét fél bátorsága és kitartása. A ellenség vezére katonáit újabb és újabb támadásra ösztönöz a gazdag zsákmány odaigéréseivel, s fennen jóslgatá, hogy a holnap felkelő nap Beauvais romjait fogja megvilágítani. A burgundoknak sikertült a falakban rést is törni és néhány vitézök fel is hatolt a bástyákra: de mindannyiszor visszalökettek. A város lakói a kétségbeesettek bátorságával küzdöttek, s úgy látszék, hogy a nők versenyeztek a férfiak hősiességével.

— Nézd mily fényesen teljesül jóslatod — mondá Jeanne kedvesének, midőn ezzel összetalálkoztak.

*) Pape Samuel Keresztély német költő 1774-ben született s 1817-ben halt meg. Egy kötet költeménye és »Die Thäler« című idylli eposza tartja fenn nevét.

Colin megijedt: ő nem gondolta, hogy e szép és fiatal teremtés a harc veszélyében szintén részt veszen, miért hozzá akart rohanni, hogy őt rábírija a zárdába való visszatérésre: de a tömeg magával ragadta őt, s csakhamar borzasztó láрма vette egész figyelmét igénybe, mely az egyik kapunál keletkezett.

A burgundok ágyuja szétrombolá a külső kaput, a farácsozat lángba borult, a város lakói rémkiáltásokban törtek ki, s az ellenség készen állott, hogy azonnal behatoljon a városba, mihelyt a lángok kissé megszünnének.

— A tüzet! éleszsétek a tüzet! kiálták a férfiak a nőknek, s míg ezek minden fa és egyéb éghető anyagot odahordának, hogy a résen át a tűzbe dobálják, addig néhány férfi a közeli házak egyikét dönté halomra, s a gerendák és kövekből a lobogó lángok mögött magas gátfalat emelt.

Az ellenség parancsnoka meggyőződött arról, hogy nem leszen lehetséges ezen uton a városba bejutnia, de a bástyák kevésé voltak most védőkkel ellátva, miért parancsot adott, hogy egy része a katonáknak menjen a bástyák felé, míg ő maga a többiekkel folyton löveté a kaput, hogy így tévedésbe ejtse a védőket.

Csele sikerülni látszék. A férfiak a torlaszon dolgoztak, a nők a tüzet élesztgették, senki sem ügyelt a seregére, mely létrákat fektetett keresztül az árkokon, s így a bástya baloldalán felfelé kezdett mászni.

Jeanne épen egy nagy tuskót vetett a lángokba: felegyenesedett, nedves haját elsimitá homlokáról: és erősebb lélegzetet véve, kihajolt a mellvéden, és látá mily veszély fenyegeti Beauvaist.

— Segítség! kiáltá rémülten, míg kezével a fenyegetett hely felé mutatott — Segítség! kiáltá folyton és hangosabban, s az ellenség elé rohant.

A romok közül épen egy katona tünt elő, kezében burgund-zászló volt, s épen felakará azt tüzni győzelmi-jelül, midőn egy pillanat alatt kiragadá azt kezéből egy nő: a katona pedig egy golyó által találva, a mélységbe zuhant alá.

Ekkor Jeanne maga mögé veté a zászlót, felragadott egy harci-bárdot és hatalmas csapásokkal üté vissza az ostromlókat.

Midőn Beauvais férfiai odaértek, már győzött a lány, az ostromlók egy része részint halva, részint halálosan találva hevert a falaknál, a többiek rémülve vonultak vissza — meg voltak győződve, hogy ama szép nő, azzal a lebegő fátyollal, és szikrázó szemekkel, ki oly bátran állott a nyilásnál, csak sz. A n g a d r e s m a lehetett, ki Beauvais védelmére jelent meg a veszély pillanatában.

VI.

Beauvais most egyelőre meg volt mentve. Alig egy óra mulva, hogy Jeanne a burgundok betörését meg-hiusítá, Xoyonból megérkezett a segélyhad. Az ellenség 18 órai hasztalan küzdés után visszavonult: de az ostrommal épen nem hagyott fel, és midőn másnap a herceg egész seregével megérkezett, a táborban ismét a régi biztos reménnyel néztek a város eleste felé.

De az ostromlottak is épen oly erősen hitték, hogy a győzelem az ő részökön marad. Ha eddig megsegíték

őket a szentek, miért tagadnák meg ezt továbbra? Minden templomban sz. misék mondtak, s éjjel-nappal imádkoztak, hogy az ég kegyelme rajtuk maradjon, de azért anyagi eszközök megszerzéséről sem feledkeztek el. A falak kijavítottak, az ellenség felé néző kapuk belőnek falazva, és a szomszéd helységekből élelmiszerek és fegyverek vásároltattak össze.

Az ellenséges herceg — különös — elhanyagolá a párisi kaput katonákkal őriztetni, úgy, hogy ezen, nemcsak a tápszerek, hanem a közel és távolról jövő segédhadak is könnyen a városba juthattak. Mindenféle mesterember is, u. m. kőművesek, ácsok, kovácsok, sánczások jöttek, hogy segítségükre legyenek a város polgárainak, s noha a burgundok, míhelyt ágyuik megérkeztek, rettenetes tüzelést kezdettek, s noha Károly megesküdtött, hogy követ követ, hogy nem kimérend sem aggastyánt sem csecsemőt; mégis Beauvais utczái úgy néztek ki, mintha valami nagy ünnepélyre készülhének annak lakói. Felterített asztalok álltak a házak előtt, nagy, csapraütött boros-hordók feküdtek mellettök: a nép a megérkezett segédhadakat élénk kiáltásokkal köszönté, a katonáknak a polgárokkal kelle inniök, ezek azután eleven színekkel festék Beauvais veszedelmét és megszabadulását.

Nem került nagy időbe, s máris egyik is másik is dalba foglalá az eseményt, a dallam is megszületett hozzá, s így kicsi és nagy, uton utfélen, pihenés és munkánál Jeanne hősi-tettét éneklé. A dalok közül leginkább az lón általában kedvencz dallá, melynek végsoraiban az állott, hogy a világ minden ágyujával sem győzhető le az oly város, melyben a szép Jeanne, kezében a harezibárd dal lelkesít a védelemre. És ezen dal végső sorában előforduló szó: »Bárd« = hachette — szolgált alapul a névnek, melylyel Jeanne ezután a nép által neveztetett.

Azonban míg az ő dicsőségét a város és vidék visszahangozá, Jeanne sehol sem volt látható. Csak egyetlen egyszer ment ki szomszédnőivel, hogy a katonák és munkások megvendégelésénél segédkezzék, és a sánczok vetésénél dolgozzék: de a feltűnés, melyet mindenfelől keltett, s kivált az előkelő idegenek kíváncsisága miatt, menhelyére voná magát vissza.

Itt is talált elég teendő, segített az apácáknak a zárdában elhelyezett betegek és gyermekek ápolásában. Az egyetlen felüldülés, melyet magának engedett, abból állott, hogy néha-néha a zárda külső udvarán egy-egy negyedórát Colinnal beszélgetett, s daczára, hogy ezen beszélgetések soha sem folytak zavartatás nélkül, s néha több nap is eltelt annélkül, hogy összejöhettek volna: mégis elégségesek voltak arra, hogy Jeanne vidám és élénk maradjon. S midőn Colin ismét és ismét biztosítá őt, hogy az ő hősi-tette nem csak Beauvaist menté meg, hanem még az akadályokat is legyőzte, melyek szerelmőknek utjába álltak, mert ismét reményleni, mert hiszen e reményről lemondani borzasztóbb volt előtte a halálnál.

Midőn koronkint a fegyverek ropogása édes álmodozásaiból fel-felébreszté, aggály szállta meg szívért szülővárosa sorsa miatt. Hallotta, hogy az ellenség műveletei fenyegető módon haladnak előre, s hogy tüzeléseik a falakat már annyira megrongálák, hogy

azokat nem lehet kijavítani; de azt is hallá, hogy az ostromlók sem vesztek el bátorságukat.

Igy vagy három hét folyt már el, végre július hó nyolczadikán azon hírt vették, hogy az ellenséges herceg másnap reggelre parancsot adott ki a rohamra. A zárdába is elhatott e hír, itt is, miként az egész városban, lázas izgatottsággal beszéltek róla, még senki sem gondolt a nyugalomra, midőn éjjel felé Jeanne a fejedelemasszonyhoz hívatott.

A lány megijedt. Talán valami szerencsétlenségről fog hallani, mely Colint, vagy fivérét érte? Lelkendezve ért a beszélő-terembe, s csak mintegy homályosan látá, hogy a rács mögött egy férfi áll, és két szolgáló-testvér van az ajtó mellett.

— Lépj közelebb kedves leányom, — mondá a főnöknő szokott kegyes módorában — épen most kaptam hírt a parancsnoktól: azt izeni, hogy valószínűleg holnap rohamra kerül a dolog, és reményli, hogy a nők ismét helyt fognak állni a férfiak mellett. Oh segítsenek a szentek a védőknek!

Ez nem hangzék mint valami gyász, s mégis miként volt, hogy Jeanne szíve aggályos módon dobogott!

— A harcra nem lesz reátok szükség — folytatá a főnöknő — hála Istennek, van elég férfi a városban. De Balagny, a parancsnok ur úgy véli, hogy a harcra elég nagy erőt merítenének, ha védőszentünk erekléit közelökben lenni tudnák, s ohajtja, hogy te is, mint a szent kegyeinek és hatalmának bizonyága, szintén ott lennél. Az tehát most a kérdés, kedves leányom, hogy vajjon készen vagy-e a körmenettel elmenni?

Bizonyára tisztelendő anya, ha ezt jónak itéli ön is, — rebegé Jeanne, ki a főnöknő óhajának nem mert ellenszegülni.

— Jó, menj tehát gyermekem — mondá a főnöknő s fölállott, s egy csomó kulcsot adott át Jeanne kezeibe — itt vannak a kriptá — sirbolt — kulcsai. Márta és Mária testvérek kíséreni fognak, és ezen derék férfiú itt, — ezzel az idegenre mutatott — segíteni fog a nehéz szerényt felhozni. Menjetek Isten nevében gyermekeim, és imádkozzatok, hogy a szentek segítségükre legyenek munkátoknál!

Jeanne megcsókolá a főnöknő kezét, átvevé a kulcsokat, s a két testvérral kiment az ajtón: ugyanabban a pillanatban a másik ajtón kilépett az idegen férfi is, és követé a folyosón menőket.

— Kedves Jeanne — mondá Mária-testvér, midőn az első lépesón lefelé mentek — te mindig oly jó voltál hozzám, lásd én oly igen köhögök, s lenn a lég oly nedves, lábaim is vénék már, oly nehezemre esik a lépesójárás.

— Csak maradj fönn — mondá Jeanne: s egy perc alatt eltűnt Mária-néne.

Mennek tovább, egyszerre csak megáll Márta is.

— Jeanne, ha most le kell mennem meghalok. A sok koporsó, és az oltáron a koponya — s hogy kong ott minden, ez borzasztó, de te nem félsz, kedves jó Jeanne, engedj távoznom.

S a feleletet be sem várva, Jeanne kezébe nyomá a lámpát, s befutott a legelső folyosóba; Jeanne habozott.

— Jeanne »hachette«, a nagy hős nő csak nem fog félni? — kérde gúnyos hangon a férfi.

A hang ismerős volt előtte. Megfordult, felemelé a lámpát, de a lobogó fény nem engedé, hogy kísérője vonásait kivehesse: csak annyit látott, hogy a férfi nagy és erős, s hogy a vagyonos polgárok ruháját viseli.

— Nem, én nem félek — válaszolá a lány, míg felemelt kezét ismét lebocsátá a lámpával, és szívében elhatározá, a főnökné parancsát teljesíteni, ha még oly nagy önmegtagadásába kerülne is ez neki.

Szótlanul haladtak tehát tova a folyosók és üregeken, lépcsőkön és udvarokon, keresztül a templomon és keresztfolyosón. Minél inkább távolodtak a zárda lakottabb osztályaitól, annál rémesebb volt Jeanne előtt az út. Hasztalan gondolt arra, hogy mint gyermek hányszor és hányszor tévelygett itt csupa kíváncsiságból, hogy találkozik-e a fehér-apáczával, ki itt mint kísértet járkált legyen: de soha sem félt, és nem is találkozott semmiféle kísértettel — s ma, midőn egy jó cselekedet végzésére, egy másik egyénnel teszi ezen utat, most reszket: s annyira fél, hogy alig képes a lámpát tartani.

Most elértek a vasajtót, mely a földalatti boltokba vezetett. Az idegen lehajolt, hogy a zárt félretolja, ekközben a lámpa fénye arczára esett, és Jeanne alig volt képes a rémület egy felkiáltását visszafojtani. A férfi Bazil, a darlini molnár volt, kinek tulzott nyájaskodásai őt többször inkább megijesztették, mint a legnyiltabb ellenségeskedés ezt tehette volna.

De nem volt-e balgaság tőle, hogy aggályoskodott és félt? Koporsók és ereklyék között csak nem fogja őt utálatos beszédjeivel gyötörni, gondolá a lány, míg a lámpával előre világítva a sírboltba leszállt.

Itt ismét különféle ajtók, folyosók és csarnokok voltak, melyeken áthaladva a tulajdonképeni kriptába értek, mely a főoltár és a karzat alatt vonult el. Csak a legvégén, ott hol több százados por fedte a koporsókat, volt a rácsos ajtóval ellátott fülke, melyben sz. Angadresma csontjai őriztetek.

Jeanne keresztet vetett magára és térdet hajtott, midőn e szentélyhez ért, de a molnár félretolá őt, kivette kezéből a kulcsokat, s addig próbálgatá, míg az egyikkel felnyitá a zárt, azután a súlyos ezüst szekrényt válla-ra emelé.

— No most siessünk innen, mondá, s terhével keresztül furakodott a koporsók halmazán, hogy a fal mellett elhuzódó szélesebb folyosóhoz érjen.

— Ön eltévedt, mondá Jeanne, midőn imáját végezve, felemelé a lámpát, hogy kövesse a férfit — a másik oldalról jöttünk ide. —

— Nem úgy kicsikém, válaszolá a molnár — jól megjegyeztem magamnak: ime itt lenn van az ajtó, melyen át bejöttünk. —

— Nem Bazil, ezen ajtó egy, egy rombadölt folyosóba vezet, melynek ninesen kijárata.

— Megismertél kis babám? örülök, örülök — mosolygott a molnár, ki nem engedé magát zavartatni, hanem annál gyorsabban sietett amaz ajtó felé. Még mindig azt hiszed, hogy eltévedtem? folytatá tovább, míg Jeanne kezéből elvevé a lámpát, s azzal körül világított. Mindig világosabban látom; ime itt ez a nagy-

keresztes koporsó, mely előtt az előbb eljöttünk, s nézd az ajtó még csak úgy van betámasztva, amint hagytuk.

— Ezzel lábaival belökte azt, ebben a pillanatban megragadá Jeanne kezét, és bevoná a folyosóba, azután becsapá az ajtót, a lámpát letevé, s a súlyos szekrényt is leemelte válláról; azután a lányt vállainál erősen megrázá.

— Mit akar ön velem? engedjen el! — kiáltott a lány reszketve, s magát megszabadítani igyekezett.

— Csendesesen, csendesesen — mondá a molnár — gondold meg kincsem, hogy hol vagyunk s hogy senki sem jöhet segélyedre. Nem akarlak bántani, minden a te javadra fog szolgálni, csak állj csendesesen, s hallgasd meg, mit mondok neked.

— Hallgatlak — mondá Jeanne, ki kétségbeesetten nézett körül, segély után keresgélve. De nem látott mást, mint az alacsony boltozatot feje fölött, két oldalt a falakat, egy romhalmazt és azon tul egy sötét ürt.

— Szeretnéd tudni, hogy hova jutottál ily hirtelen? Ez egy jó és erős bolt, melyben ép úgy küismerem magamat, mint malmomban, s számodra kedvesem, ha nem makaeskodol, ut a szerencse és boldogság felé — csufolódék a molnár — No, no csak nyugodtan — folytatá azután midőn Jeanne újra kísérletet tett kezeinek kiszabadítására — egyszer mindenkorra tudd meg, hogy vonakodásod nem használ semmit. Te hatalmamban vagy, s abban kell maradnod. De nem kell félned — tevé kis szünet után hozzá, míg Jeannera egy olyan tekintetet vetett, mely annyira kiállhatatlan volt a lány előtt — szép szemekkel megigéztél leány, úgy hogy éjjel és nappal szüntelen reád kell gondolnom — Ezzel át akará Jeannet ölelni, de ennek az utálat és rémület oly erőt adott, hogy kiszakítá magát a molnár kezéből, és a sötét folyosóba rohant be.

A molnár fölvevé a földről a lámpát s utána ment, s nevetésben tört ki, midőn csakhamar észrevette Jeanne egy zárt ajtó előtt, melynek toló-zárját hiába igyekezett félretolni.

— Mondtam úgy-e, hogy nem menekülhetsz — mondá gúnyosan, míg a köveket félre rakosgatá, melyek az ajtó előtt heverték — Hagyd el e gyerekségeket, s gondold meg inkább azt, hogy eljöttem megszabadításodra vagy jobban mondva azért, hogy szökésednél segédkezzem, s hogy nincs veszteni való időnk. Hogy mi vár reád, ha a város a burgundok kezébe kerül...

— Nem fog azok kezébe esni! — vágott biztos hanggal a molnár szavába Jeanne.

— Ugy tudod te ezt? csufolódék a molnár — Károly herczeg megesküdött, hogy hatalmába keríti a várost, s mit egyszer ez feltett fejében, azt ki is viszi. Nem hiába nevezik őt a világ legnagyobb vitézének.

— A szentek nagyobbak mint ő — mondá Jeanne.

— Lehet; de ezt itt, — mondá a molnár, míg a földön heverő szekrény felé mutatott, — nos ezt, mely oly sok ideig volt Beauvais birtokában, megigérttem, hogy el fogom hozni a burgundoknak. Nos mit meredsz úgy reám? Ha a védszent eltűnik innen, meg fogja magát adni a város is.

— De hiszen ez lehetetlen, — nyögé Jeanne összekulcsolt kezekkel — Árulás, templomrablás; ön el van veszve!

— Ne törődjél ezzel, mondá a molnár — inkább gondolj magadra, s láss utána, hogy innen mehecsünk, mert ha itt találnak a burgundok, — ezek mind tudják, hogy te vagy az oka, hogy ama rohamuk nem sikerült. De ne ijedj úgy meg, én elviszlek magammal, s nem kerül bele nyolcz nap, s feleségemmé teszek, s egyuttal a leggazdagabb molnárnévá messze földön.

— Soha, inkább meghalok! kiáltott Jeanne oly félreismerhetlen ellenszenvvel, hogy a molnár dühében elhalványult, s levegő után kapkodott —

— Ugy, — mondá végre, míg ismét karjánál ragadá meg a lányt s ide tova rángatá azt — talán ama csinos ifjura gondolsz ismét, he? De csak muljék el ettől kedved, — mondá tovább kissé nyugodtabban, míg lábaival az utolsó göröngyöt is eltolá az ajtó elől — add meg magad hát megmásíthatlan sorsodnak, itt nem hagyhatlak — ha már eddig mentem, végére is akarok járni. Ne gondold, hogy ez csak oly hirtelen támadt eszme tőlem, oh nem, ellenkezőleg! Inkább törődtem érted mint e vén csontokéért: már régen kifőztem a tervet, hogy miként keríthesselek hatalmamba. Én t. i. ide be akartam lopakodni, ezen szekrényt itt szépen elemelni, azután téged, azon hirrel, hogy fivéred megsebesült, rejtekembe csalni: de ezen ostoba ajtó itt, nem nyílt ki: s így másként kelle cselekednem, elmentem tehát a főnöknőhöz, — ha ő nem engedné magát törbe csalni, akkor is nyerek valamit, legalább körülnézem magam a zárdában, — gondolám — és ime valamenynyien belementek a kelepézembe: és így igen természetes, hogy nem sok teketóriát csapok veled. Igen vagy nem! Ha nemet mondasz, csak azon fiukat kell előhínom, kik velem együtt lopóztak be a városba, ezek majd örömtüzet gerjesztenek a püspök ur feje fölött. — Egy zsák és kötelek már itt vannak eme ajtó mögött — de jobban teszesz, ha jószántodból jössz velem, minek osztozzunk a kincsen másokkal, ha azt magunk is bírhatjuk.

(Folytatása köv.)

TÁRCZA.

Egy állampolgárgyár.

Egy hollandi író után.

Anyagfi tanár, nagy tudományosság hirében álló férfi s különlegesség a materialistikus physiologiában, rendkívül erős volt a hypothesisekben. Ha arról volt szó, hogy kartársát, Haladi tanárt legyűrje, nem voltíki vele mérkőzhetett volna a merészségben, melylyel a leghihetlenebb tételeket védelmezte. Egyszer egy beszédét, melyben az anyag egyeduralmát ünnepelte, a következő szavakkal fejezte be:

»Igen, uraim, az anyag minden, és minden anyag! Ez tulajdonképen az az izé, miről Kant beszél, s nagyon lehet sajnálni, hogy az annyira érdemdu gondolkozó ezen fogalomnál megáll, anélkül, hogy bátran tovább menne. Előttünk azonban nincs semmi megfoghatlan: mi mindent tudunk. Így például megtaláltuk a kulcsot az élet rejtélyéhez. Az élet nem egyéb mint a különféle módon összetett anyagok eredménye. Mi megmérjük, mérleljük és elemezzük; kutatjuk nyomait a földön és az égben s végre fölhaláljuk a receptet, mely szerint az egész ugynevezett teremtés egybe van állítva. Minden alkatrészt ismerünk; ezek összege mintegy hatvanra rug, melyekből körülbelül csak egy tucat fordul elő tisztán.

Egy maroknyi szényen, kétannyi légeny, egy adag vas, egy késhégynyi phosphor, ehhez egy kis hő és villanyosság: ime kész az ember! A recept vagy tizezer esztendő. Mái még nem sikerült ugyan, ezen recept szerint, mesterséges uton élő lényeket létrehozni, mindazáltal ez még csak idő kérdése. Talán a tej, a liszt és a tojás, melyet szakácsnónk összekever, már élvezhető eledel? Nem, csak a vegyi processus a tüzhelyen készíti el az ételt. Mily vegyi-természettani processus képezi alapját a szervi életnek, azt még nem sikerült fölfedeznünk. De ezt is fogjuk majd egykor tudni s akkor retortáinkból az ugynevezett teremtés újja születve fog előjöni!«

Anyagfi tanár, hallgatónak bámuló pillantásaitól kísérve, lelépett kathedrájáról. Haza menet önelégülten fontolgatta még egyszer szavainak hatását, melyet azok hallgatóra tettek. Amint ily emelkedett hangulatban esernyője alatt tova haladt — mert az eső hatalmasan esett — beszéde mégis kissé merésznek tűnt föl neki. Az egész teremtést úgy állította oda hallgatói elé, mint a palacsintásütést. Annyi mindazáltal bizonyos volt, hogy ez a teremtés, melynek az ő kedves kartársától már oly sokat kellett hallania, nem fogja őt felelősségre vonni. Kartársát, Haladi tanárt hypothesisének vakmerősége által mindenesetre zavarba hozta. Ez a gondolat a mi Anyagfinknak ismét új bátorságot kölcsönözött s ő büszke önérettel lépdelt az utca sarában.

Haza érve, dolgozószobájába akart menni, ott azonban nagyon is »anyagfi« akadályt talált utjában: tudnillik egy piszkos vízzel telt csöbör állott a szobában, porfelhő és jéghideg légvonat fogadta. Zsuzsánna, az ő cselédje a falak leporozásával és pókhálólanításával volt elfoglalva; az ablakok tárva s a szoba padlója tisztára volt surolva.

— Hohó! tanár ur, ne tessék csak olyan hirtelen beszaladni! kiálta eléje csengő hangon Zsuzsánna asszony. Tessék csak megnézni, milyen sáros a esizmája!

— Ejnye, Zsuzsánna, de maga is éppen ma tudott tisztogatni?

— Azt tetszik hinni, hogy még tovább is így hagyhattam volna ezt a sok piszkot? valóban gyalázat, hogy nézett már ki ez a szoba! Tessék addig a konyhába menni, míg készen leszek!

Az ugynevezett teremtés megújítója némán elkotródott s a konyhában keresett menedéket. Már évek óta nem tette volt oda be a lábát s nem is oly kellemetlennek találta ezt a helyiséget: egy csinos, barátságos szobácska, mely ragyogott a tisztaságtól, mert Zsuzsánna, habár tul azon az időn, hogy fiatalnak lehetett volna nevezni, még igen gyors volt a munkában. A tüzhely jótékony hőt sugárzott ki s az inyesiklandó illatokkal telített levegő már előre is izletes vacsorával kecsegteté tanárunkat.

Anyagfi ur megnyugtatva leereszkedett egy székre a tüzhely mellett. Miért nézne is ő megvetőleg a konyhára? Nem volt-e a konyha lábosaival s egyéb edényeivel az ő materialisticus világalkotásának a jelképe?

Kicsiben nem központja-e az alkotásnak, s az ember nem az-e, amit eszik? Anyagfi tanár ily módon megbarátkozott számkivetésének tartózkodási helyével s gondolatai a jövőben szárnyaltak.

— Mily átalakulás fog az emberi társadalomban végbemenni, mondá magában, ha majdan a vegyész-physiologusok retortáiból élő vagy legalább életre képes lények fognak előjöni? És hogy ha majd egyszer annyira haladtak, miért ne tudnának ily módon embereket is alkotni? A következőtetés nagyon egyszerű.

Eszméi mindegyre jobban és jobban elmélyedtek ezen távol: ba, mi alatt a barátságos konyhában lassan beesteledett s végre még csak a falon függő vörös réz lábos világított kissé a szemébe.

Ezen lábosra meresztette tekintetét, míg gondolatai az ismeretlenben elvesztek. A lábos észrevétlenül távolodni látszék s végre egy fénylő felirat alakját vette föl, mely óriási aranyos betűkben egy nagy kiterjedésű szürke épületen diszelgett. A csöndesen elszunnyadt tanár ügykezett a feliratot elolvasni, ami, boszuságára, kezdetben nem igen akart neki sikerülni, mig nem utoljára mégis világosan előtte állott. A felirat így hangzott:

»K. szabadalmazott állampolgárgyár.«

— Ejh! ejh! gondolá magában Anyagfi tanár, ez valóban úgy hangzik, mintha itt állampolgárokat gyártanának. Valóban ennyire haladtak volna már? Hisz én előre sejtettem ezt! Ez nem egyéb mint az én saját hypothesisemnek megvalósítása. Meg kell tekintenem a berendezést.

Csöngött s egy ifju jelent meg, kinek Anyagfi véleménye szerint nagyon ismeretes külseje volt, szőke, sima haj, szürkés kék szem, majdnem époló orr, mint minden más orr — mindezt, gondolá magában, már gyakran látta valahol. Az ifju, ki igen szerény kinézésű volt, mélyen, de kissé feszesen meghajtotta magát, s midőn Anyagfi megmondta neki, hogy mit akar, pontosan ismételte előbbi mozdulatát.

— Kié ez a gyár? kérde Anyagfi.

— Az államé — engedelmevel! felelé az ifju.

— S kinek vezetése alatt áll?

— Haladi igazgatóé alatt, az első emeleten jobbra — engedelmevel.

Az ifju a legközelebbi ajtóban eltűnt s Anyagfi a lépcsőn fölment az első emeletre.

Az épületben nagy esend volt. Csak távolban működő gépekéhez hasonló tompa dongás-bongást lehetett hallani. Amint az emeletre érkezett, újra csöngött egy ajtónál, mely felett ez a felirat állott: »Igazgatóság.« Egy ifju ajtót nyitott, ugyanaz aki az előbb, ugyanoly feszes módon meghajtotta magát s ugyanazon hangon felelt Anyagfinak: »Engedelmevel!«

Midőn a tanár az igazgató szobájába lépett, ugyanaz az ifju szorgalmasan írva egy asztalnál ült. Felállott s épügy mint a két előbbi meghajtotta magát.

— Mi a manó! gondolá magában Anyagfi. Ezek a fiatal emberek bámulatosan gyorsak! Megfoghatlan előttem!

Bemutatja magát az igazgatónak mint a physiologia tanára, s az a legnagyobb készséggel kijelenté, hogy bemutatja neki az iparvállalat berendezését.

Körüljártak néhány folyosón. A sajtóságos dongás-bongás most világosabban kivehető, mindazáltal mégis többé-kevésbé tompa volt. Anyagfinak kérdésére az igazgató ezt a választ adta:

— Minden erős zajt nekünk itt kerülnünk kell, s azért a nagy villany-mozdonyú gépek zaját is. Mi itt tudillik mesterségesen utánoztuk a természet eredeti állapotát, mely nem ismer ily erős hangokat. Egyébiránt helyiségeinknek csak egy részét mutathat meg önnek, mert a tulajdonképeni műhelyek, az óriási retorták légmentesen be vannak zárva.

(Vége következik.)

RÖVID HIREK.

* **Samassa József** egri érsek ur ő excellentiája, szülővárosa, Aranyos-Maróth r. kath. elemi iskolái javára, a vallás-erkölcsös nevelés emelésére nyolcezer forintos alapítványt tett. Ő excija ezenkívül már évek előtt nagyobb összegeket áldozott Aranyos-Maróth iskoláinak építésére.

* **A pannonhalmi szent Benedek-rend** főapát-választása f. hó 8-ikán ment végbe Zalka János győri püspök ur ő excija, mint

királyi biztos elnöklete alatt. A nagyfontosságú actus reggeli fel 9 órakor vette kezdetét s esti 7 óráig tartott. A szavazás eredménye a következő: Első helyre megválasztott Vaszary Kolozs, másodikra Rozmanith Richárd, harmadikra Füssy Tamás. E hármaskijelölés terjesztetik ő Felsege elé kinevezés végett.

* **Troll Ferencz** pécsi kanonok és pápai praelatus Isten-segíts bukovinai kath. magyar hitközség templomának szép oltárképet ajándékozott, melyet a jótékonyágban kifogyhatlan praelatus Gruics Andre pécsi fiatal festőművész által készíttetett. A csinos kivitelű oltárkép magassága négy méter és Mária üdvöz-lését ábrázolja.

* **Kitüntetés.** A király ő Felsege Schill Athanáznak, a cistercita-rend szentgotthárdi apátsága perjelének, a közoktatás és a közügyek terén szerzett kiváló érdemei elismerésül a Ferencz-József-rend lovagkeresztjét adományozta.

* **Miniszteri köszönet.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Marczel Ákos köhídyarmati r. kath. plébánosnak, amiért a köhídyarmati iskolaház építésére 300 frtot ajándékozott, tovább Somsich Pál val. belső titkos tanácsosnak azon nemesszívúségeért, melylyel a kibővítendő kaposvári állam-gymnasium helyiségeinek előállítására 1000 forintot adományozott, elismerését nyilvánította.

* **Semsey Andor** a mult évben ismét nevezetes ajándékokat tett a m. kir. földtani intézet könyv- és térképtárának gyarapítására, miért a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter a nagylelkű adományozónak köszönetét fejezte ki.

* **A katolikus legényegyletek** száma hazánkban ismét egy-gyel szaporodott. E hó 5-ikén ment végbe Dunaföldvárrott a kath. legényegylet megalakulása a városi polgárok élénk részvétele mellett. Az ünnepélyen a fővárosból is voltak vendégek.

* **Hirlapiróból pap.** Mauro Ferencz tanár, nápolyi jeles kath. hirlapíró felvétetett két év előtt mint növendékpap a mil-tói egyházmegyébe s virágvasárnap előtti szombaton áldozárra szenteltetett 50 éves korában.

— **Kiállítási hírek.** Az országos kiállítás minden ízében e hó 8-ikán vette kezdetét az általános installáció, t. i. a kiállított tárgyaknak csoportok szerint való beosztása és rendeltetésük helyére felállítása. Az ebbeli munkálatok oly gyorsan haladnak előre, hogy kétségünk sem lehet az iránt, miszerint a megnyitás határidejére legfőbb részeiben teljesen elkészült műként fog a kiállítás előttünk állani.

Az országos kiállításra elfogadott bejelentések száma április hó 1-jén 8.500-at tett, ami a turini országos kiállítást kivéve, az utolsó évtizedben Európában tartott általános kiállítások között, legalább a kiállítók számát tekintve, első helyre állítja kiállításunkat. Az összes bejelentések közül Horvát-Szlavonország-ra esik 1445. Budapestre 1296. Csoportok szerint a bejelentések következőleg oszlanak meg: mezőgazdaság és mezőgazdasági-szakoktatás 1084 (köztük 185 külföldi), kertészet és szőlőszet 83, állati termények 226, erdészet, erdészeti-szakoktatás és vadászat 249, bányászat és kohászat 237, vegyészeti ipar 147, élelmiszerek, mint iparczikkék 246, bor és egyéb szeszes italok 990, agyag- és üveg-ipar 129, vas és fém-ipar 328, fa-ipar 228, bőr-ipar 210, papíros-ipar 78, fonó- és szövő-ipar 357, ruhászati-ipar 785, butor-ipar és decoratív-lakberendezés 256, arany és ezüstműves-czikkék, diszmű-ipar és apróáruk 142, sokszorosító műiparágak 178, zenészet 51, tudományos eszközök, műszerek 61, építési-ipar 203, járművek 146, gép-ipar 228, közlekedésügy 26, hajózás és tengerészet 13, honvédelmi felszerelések 21, egészségügy 218, házi-ipar 1029, iparoktatás 106, nevelés és közoktatás 318; összesen 8.373. Ezenkívül a III. pótkiállítás, a kisipari munkagépek

és szabadalmazott találmányok nemzetközi kiállítására érkezett 197 bejelentés.

E számban azonban nincsenek még befoglalva az időleges kiállítások kiállítói. A mennyiben a kiállításról — különböző akadályoknál fogva — több bejelentett és elfogadott kiállító el is maradna, mégis minden körülmények között igen tekintélyes marad a kiállítók száma.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

Lámpaüvegek megedzése.

A lámpaüveget szalmába göngyöljük, fazékba teszszük, hideg vizet öntünk reá, a fazekat tüzhöz állítjuk, hogy lassan melegedjenek s a víz végre fölforrjék. Azután a tüzet hagyjuk kialudni s a fazekat tartalmával együtt lassan kihűlni. Az ily módon kezelt lámpaüvegek annyira megedződnek, hogy a hideg és a hő változásának ellenállanak s nem oly könnyen repednek szét. A lámpaüvegek szétrepedésének oka igen gyakran az üveg egyenlőtlen vastagsága. Ezen úgy segíthetni, ha az üveg alján gyémánttal egy kis bemetszést teszünk.

Gyapju alsó ruhák mosása.

A gyapjuból készült alsó ruhákat a következő módon jó mosni: Kevés szódát kell vízben fölolvasztani s a mosandó ruhát néhány óráig ebben áztatni, azután könnyen kifacsarni, s erre szappannal és szalmiák-szeszszel — egy literre 12 gramm szeszt véve — vegyített vízbe tenni. Fél óra múlva a ruha, kézzel dörzsöléssel, jól kimosandó, s ha még nem lenne eléggé tiszta, az utóbbi eljárás ismétlődő. A ruhát végre langyos vízben ki kell öblíteni s mielőtt teljesen megszáradt volna, kihuzogatni s kivasalni.

IRODALOM.

— Szüts és Társa kath. könyvkereskedése kiadásában megjelent: »**A kath főpapok- és főuraknak a középiskolai törvényjavaslat felsőházi tárgyalása alkalmával mondott beszédei** 1883. »Sajtó alá rendezte, előszóval s bevezetéssel ellátta Paszlavszky Sándor kassai egyházmegyei áldozópap és nevelő. Budapest, 1885. Nyomatott a »Hunyadi Mátyás« intézetben. Nagy 8-rét 157 lap. Ára füzve 1 frt 50 kr; kötve 2 frt; diszkötésben 2 frt 50 kr.

— A Hajóssy Gy. Krizánt által szerkesztett és kiadott »**Jó pásztor**« cz. egyházzónoklati folyóirat legutóbb megjelent VI. és VII. kettős füzet 17 szent beszédet tartalmaz husvét utáni IV. vasárnaptól pünkösd hétfőig terjedő időszakra, és több alkalmi szent beszédet.

— Tóth Mike Jézus-társasági áldozárnak Haller F. G. J. nyomán irt »**Virágcsokor a katolikus gyermekertől**« című jeles műve megjelent második kiadásban. Hogy az első kiadás oly hamar elkelt, amint egyrészt a mű korszerűsége és jelessége mellett tanuskodik, époly örvendetes másrésztől annak elterjedése. Felhívjuk rá újabban különösen a szülők figyelmét s a legmelegebben ajánljuk ezen könyvecskét, mint legjobb ajándéktárgyat iskolai vizsgálatok, név- és születésnapok alkalmára. Ára a díszesen kiállított s a szövegbe nyomott több szép képpel ellátott, 202 lapra terjedő füzetnek csak 40 kr.

— Megjelent s beküldetett: »**Botrányok botránya röpiratokban.**« Válaszul irta egy országgyűlési képviselő. Budapest, 1885. Kiadta Szüts és Társa. Ez a röpirat válaszul szolgál a mult napokban megjelent, Timoleon és Grachus által irt két röpi-

ratra, melyekben a magyar papság igazságtalan és sértő támadásnak van kitéve. Ezen válasz sorba veszi a vádpontokat s egyenkint semmisíti meg azokat, az ész és történelem fegyverével. Ára 60 kr. Ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.

— Az »**Uj M. Sion**« egyházirodalmi folyóirat márcziusi füzet a következő tartalommal jelent meg: Főmagasságu Simor János bibornok és hg. primás megnyitóbeszéde. — Oláh Miklós irodalmi foglalkozásai a külföldön, Kollányi F.-től. — Veuillet Lajos, Zalaváritól. — Karczolatok. — Gyarmatosítás és kereszténység, Szentimrey M.-től. — Irodalom és művészet. — Vegyesek.

— **Kis-Lexikon** czimen egyetemes ismerettár jelent meg; főbb ajánló sajtóságai, hogy csekély téren oly anyagbőséggel ismerettár eddig még nem rendelkezett, hogy tartalmát rövid szabotosság jellemzi, és hogy jutányosságra a legelőbb német kiadványokkal is sikeresen mérkőzik. — A havonként megjelenő füzetek ára 5 rendkívül tömör nyomású iven (160 hasáblap) s 4 képes melléklettel 30 kr.; a 12 füzetből álló egész munka 3 frt; a megszerzés 4-havi vagy félévi részletekben is lehetséges. Ajánljuk t. olvasóink becses figyelmébe. A megrendelés a »Pallas« irodalmi és nyomdai részvény-társaságnál eszközölhető.

MINDENFÉLE.

Kurta válasz.

Tiszt a közlegényhez: Mit mondana, ha belép egy vendéglőbe és már ott ülő kapitánya megkínálná borral.

Közlegény: Semmit.

Tiszt: Miért?

Közlegény: Mert olyan nincs.

* * *

A csodagyermek.

— Csinos kis lánykája van, mondhatom, szól X. ur Y.-nak.
— Oh, igen jó gyermek, s hozzá még csodagyermek, mond az apa.

— Hogyan?

— Már kilencz éves s még nem tud zongorázni.

* * *

Gonosz nyelv.

— Nos, Juczi kisasszony, találja ki, milyen idős lehetek én? mond egy vén, már kopasz gavallér a czukrászboltban a fölsholgáló leánynak.

— Olyan nagyon idős semmi esetre sem lehet kegyed, mert még haja sincs, volt a válasz.

NYILT TÉR.

Az egyházi főrendekhez.

Miután bécsi gyári-raktár-helyiségemből már oly sok gazdag és pompás díszitmény lett megvéve, annál fogva legujabb képes árjegyzékemben többet közülök rajzban tüntettem ki s örömmel kész vagyok azt kívánatra ingyen és bérmentve megküldeni. Miután én már a legmagasabb uralkodóház számára is számtalan ékítményt szállítottam, és már közel husz éve, hogy ő Eminenciája, a biboros herceg-primás egyedüli szállítója vagyok s ez idő alatt ő eminenciájának már több, mint 100,000 frtéért ékítményt készítettem, s alig van püspökség és káptalan, mely az én czégemtől Bécsben a legdusabb kiállítású templomi ékítményeket ne vásárolt volna, e szerint bátor vagyok magamnak azzal hizelegni, hogy a művészet terén szakmamban a legszebbet is képes vagyok előállítani, s ennél fogva bátorodom az egyházi főrendeket felkérni, hogy netaláni szükség esetében ne feledkezzenek meg bécsi czégemről, ahonnan mindenkor kész vagyok rajzokat és mintákat, a szöveget és himzésekből szives betekintés végett bérmentve megküldeni.

Kiváltképen infuláimra hívom fel a figyelmet, melyek csodálatraméltó alakjok s gyönyörű szabályszerű szabásuk, mint szintén izlésteljes kiállításuk és olcsóságuknál fogva általában közelismerésben részesítettek.

Fogadják Főtisztelendőségek legmélyebb tiszteletemet

(12—26)

Zambach J.

ZAMBACH ÉS GAVORA

ő Emin. a bibornok-érsek és Magyarország Hercege Primásának udv. szállítója.
Római kath. magyar czég.

Budapesten vácozi-utca 17. sz.

Ajánljuk dusan felszerelt
egyházak és kápolnák
berendezéséhez szükséges tárgyainkat, a legjutá-
nyosabb áron a lehető legszebb kivitelben.

Nevezetesen:

miseruhák,
reverendák, czimádák,
egyházi és társulati lobogók,
szt. szobrok, csillárok, kelyhek,
Monstráncziák,
stáció-képek, oltárok,
urkoporsók,
stb. stb.

Régi ruhák újítását, valamint
tűzaranyozást és ezüstölést elvállalunk és
olesón készítjük el.

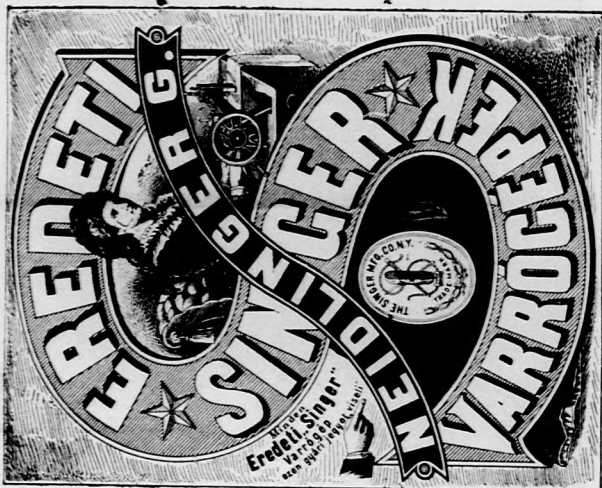
Arany-, ezüst- és selyemhimz-
sek és himzett egyházi ruhák nagy vá-
lasztékban.

Pontifikáló-eszközök. Infulák.

Szegényebb egyház-községeknek rész-
letfizetésre is szolgálunk berendezéssel.

Nem tetsző tárgyak kicseréltetnek.

Pontosságunkat több százra menő elis-
merő-levelekkel bizonyíthatjuk.

Háziszkisgépek és felhőnyelvártsához,

valamint
szabók, cipészek,

nyereggyártók, kalaposok, kárpitosok stb.

AZ EREDETI SINGER VARRÓGÉPEK,

minden más gyártmány előtt kitűnnek
mechanismus tökéletessége, egyszerű szerkezet,
könnyű kezelés, föltűnő mulhatlan munkaképesség és
nagy tartósság által. (11-12)

NEIDLINGER G. vácozi-utca 26. sz.

UDAPESTI ASZTALOS-TÁRSASÁG
JÓZSEF TER 1-SŐ SZÁM.

Hazai készítmények.

A hazai asztalos-társaság mesterei ajánlják nagy
raktárakat kész **asztalos és kárpitos-bu-
rokkal, a legyszerűbbektől a legfi-
nomabbakig,** igen olcsó áron, jótállással a minőség szilárd-
ságáért.

Képes árjegyzéket ingyen s bérmentesen küldünk. Vidéki meg-
rendelések 10% felzáró ellenében teljesíttetnek. Csomagolásért 4%
3-10

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek-gyára, harang-
és ércöntöde,

Budapesten, Rottenbiller-utca 66. szám,

ajánlja a magas episcopatus, egyháziak és gondnokoknak rég
fennálló és legújabbban a korszellem igényeinek mindenképen
megfelelőleg berendezett, hazánk legnagyobb

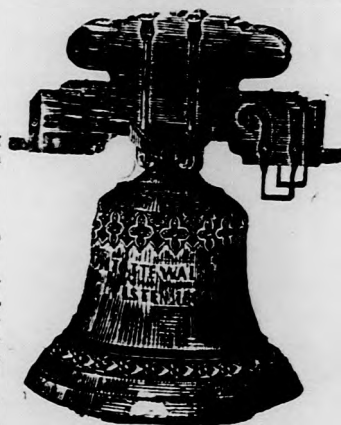
harangöntődjét

jó csengésű, zenészeti összhangu harang-csoportok és egyes
harangok készítésére legfinomabb ércből.

Különösen figyelmet, a magas kormány által szabadal-
mazott vaskorandára, és minden dörzsoléstől ment tengelygyáira,
melyek által a harangok forgathatók, ennél fogva a megrepedés-
től óva vannak, könnyen lödithatók, a haranglábat nem rázkód-
tatják, egyszersmind a hang teljes kiterjedését, mélységét és a
torony szilárdágáig lehetősitik.

Költségvetések és képes árlapok kívánatra dij-
mentesen küldetnek.

(23-25)

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lövész-utca 13-dik szám.) — Felelős szerkesztő: **Agoston Antal.**

Budapest, 1885. Nyomatott az Athenaeum r. társ. nyomdájában. (Ferenziekt-tere Athenaeum-épület.)